

УДК 351.74(477)

DOI 10.36919/3041-1149(Print).6-7.2025.79-86

О. О. Хоменко,
кандидат історичних наук, доцент,
завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
ПВНЗ «Європейський університет»
email: o.khomenko@e-u.edu.ua
ORCID 0009-0003-3428-7417

ВІДНОВЛЕННЯ ПІДРОЗДІЛУ КІННОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Стаття присвячена питанню відновленню й функціонуванню підрозділу кінної поліції в Україні в проєкції історико-правового аспекту. Акцентовано, що післявоєнна відбудова України потребуватиме ефективної системи забезпечення правопорядку, особливо в умовах відновлення міст, сільських територій і регіонів, що зазнали руйнувань та мінування. Одним із важливих аспектів цієї реформи може стати залучення відновлених підрозділів поліції, зокрема кінної поліції, яка відіграє важливу роль у багатьох країнах світу, як-от Канада, Велика Британія, США та багато інших. Її ефективність доведена в забезпеченні громадського порядку, контролі масових заходів, патрулюванні територій зі складним рельєфом, швидкого реагування в зонах, де використання автотранспорту обмежене, й не менш важливо підтримці довіри населення до правоохоронних органів. Використання такого досвіду може стати вагомим кроком у реформуванні сучасної, мобільної та дієвої та правоохоронної системи України. Особливу роль у цьому реформуванні, крім фінансової складової та питання вирішення розмінування території України, відіграє структуровано-укомплектована система, зокрема й кінна патрульна служба.

Ключові слова: кінна поліція, уряд П. Скоропадського, історико-правовий аспект, правоохоронні органи, післявоєнна відбудова.

Постановка проблеми та її актуальність. У сучасних умовах, особливо під час воєнного стану, забезпечення громадського порядку в Україні постає насамперед як питання ефективності використання різних підрозділів правоохоронних органів, зокрема кінної поліції. Попри історичний досвід і потенційні переваги залучення коней у поліцейській діяльності, в нашій державі існує й ряд проблем, що знижують ефективність цього підрозділу. Однією з ключових проблем є недостатнє матеріально-технічне забезпечення кінної поліції. Для утримання та тренування коней потрібні значні ресурси, включно з якісним ветеринарним обслуговуванням, спеціальним спорядженням і відповідною інфраструктурою. У багатьох випадках підрозділи кінної поліції фінансуються за залишковим принципом, через це такі підрозділи виявляються недостатньо підготовленими для залучення й виконання службових завдань, тому питання про відновлення підрозділу кінної поліції з його основною функцією мобільності як важливого елементу правоохоронної системи й ефективного його залучення в Україні допоможе в патрулюванні різних типів рельєфних територій, сприяючи безпеці та допомозі громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню функціонуванню підрозділу кінної поліції в Україні присвячено ряд праць, історичний аспект вищезазначеного питання окреслено в таких дослідженнях: наприклад, такі представники діаспори 1940-х років, як М. Плечко та В. Євтимович, детально розкрили структуру й основні функції Збройних сил України під час гетьманства П. Скоропадського [4; 5; 9; 10], сучасні науковці, зокрема, Ю. Даниленко проаналізував організаційну структуру та функції Державної Варти як органу охорони правопорядку в Українській Державі 1918 р. [3], М. Калашник у своєму дослідженні розкрив охоронну концепцію Гетьмана Павла Скоропадського [6], О. Хоменко здійснила аналіз висвітлення

питань військового шкільництва в працях української діаспори в період роботи Кабінету Міністрів 1918 р. і підкреслила роль патріотичного виховання через систему освіти того часу [13] та ін.

Не менш важливі досягнення в науковій сфері про підрозділ роботи кінної поліції в сучасній Україні можна прослідкувати й у дослідженнях науковців правового напрямку 2017–2024 рр., серед них варто виділити такі: М. Будзинський і Н. Ващук присвятили ґрунтовну працю питанню міжнародного досвіду та функціональних, ергономічних властивостей, однострою кінної патрульної служби поліції України [1], дослідник Т. Мітенко присвятив свою роботу питанню ефективності роботи Канадської королівської кінної поліції та застосування такого досвіду в Україні [8], Л. Варунц присвятила ряд праць про порівняльну характеристику Канадської королівської кінної поліції та правоохоронні органи України, зокрема і про її підрозділ – кінну поліцію [2] та ін.

Метою статті є аналіз досвіду використання кінної поліції в різних країнах, а також оцінка доцільності її відновлення в Україні. Особлива увага приділяється ефективності цього підрозділу в патрулюванні, забезпеченні громадського порядку та реагуванні на правопорушення в умовах післявоєнного відновлення. Стаття також розглядає потенційні переваги кінної поліції в контексті сучасних викликів правоохоронної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лише ефективна й модернізована структура правоохоронних органів забезпечить громадський порядок, боротьбу зі злочинністю та захист прав громадян у складних умовах воєнного стану й післявоєнного відновлення України. Інтеграція таких підрозділів, як кінна поліція в реформовану систему МВС України, сприятиме підвищенню безпеки та стабільності в країні.

Ще 2 липня 2015 в рамках реформи МВС України ухвалено Закон України «Про Національну поліцію» (зі змінами від 16.08.2024), що визначає її діяльність відповідно до сучасних стандартів безпеки. В Україні було запроваджено проєкт зі створення поліції європейського зразка. Станом на сьогодні систему Національної поліції становлять центральний орган управління поліції та територіальні органи поліції. Одним із підрозділів у складі поліції є патрульний підрозділ, який, відповідно, має розгалужену структуру додаткових підрозділів, а саме: велосипедний, мотоциклетний, водний і кавалерійський підрозділи [7].

Як зазначає дослідник М. Будзинський, ще 1998 р. у складі тогочасної міліції були створені кавалерійські підрозділи з метою охорони громадського порядку, тоді вже існувало дев'ять підрозділів, які патрулювали в паркових зонах, на масових заходах: на футбольних матчах, концертах, парадах, мітингах, маршах тощо [1, с. 89].

Досліджуючи історіографію питання про ефективність роботи кінної поліції, значна частина праць присвячена роботі та функціонуванню Канадської королівської кінної поліції. Так, зокрема, дослідниця Л. Варунц зазначає, що одним із пріоритетних напрямів взаємодії кінної поліції Канади з громадськістю є встановлення партнерських взаємовідносин, консультації з населенням з метою визначення проблем, які хвилюють відповідну громаду, та вироблення адекватної стратегії дій, підзвітність громаді за свою діяльність [2, с. 35].

У сучасному світі цей принцип можна охарактеризувати як *community policing* (поліція, орієнтована на громаду) або «партнерська модель правоохоронної діяльності», який передбачає активну взаємодію поліції з населенням, залучення громадян до формування безпекової політики, підзвітність і спільне вирішення актуальних проблем громади. Такий підхід сприяє зміцненню довіри до правоохоронних органів і підвищенню ефективності їхньої роботи. Безперечно, застосування такого принципу роботи буде важливим елементом у процесі реформування правоохоронних органів України.

Далі Л. Варунц підкреслює, що для виконання належних завдань кінна поліція Канади застосовує відповідні заходи: створення мініпостів у місцях підвищеної безпеки, що дає змогу концентрації на місцевій проблематиці; для підсилення ефекту присутності поліції використовується перерозподіл піших патрулів залежно від ситуації; проведення профілактичної роботи; розробка програм щодо попередження злочинності способом залучення громадськості (щодо сусідської взаємодопомоги, діяльність ангелів-охоронців). Отже, Королівська канадська

кінна поліція відіграє важливу роль у здійсненні правоохоронної функції держави, а саме: забезпечує державну політику боротьби зі злочинністю, громадський порядок, сприяє запобіганню та припиненню правопорушень; здійснює профілактичні заходи з метою попередження, виявлення, припинення й розкриття злочинів; бере участь у наукових, кримінологічних і соціологічних дослідженнях, розробці відповідних державних програм щодо боротьби зі злочинністю й охорони правопорядку; здійснює на договірній основі функції муніципальної чи провінційної поліції у відповідних регіонах, реагує на потреби тих людей, яким унаслідок якихось обставин потрібна термінова допомога. Такими є функції більшості поліцейських структур світу [2, с. 35].

Досвід роботи кінної поліції зарубіжних країн, і зокрема Канади, є важливим для України, оскільки дає змогу врахувати найкращі практики у сфері громадської безпеки та правоохоронної діяльності. Канадська модель, що базується на партнерстві з громадою, ефективному патрулюванню та мобільності, може стати цінним орієнтиром для відновлення цього підрозділу в Україні. Впровадження таких підходів сприятиме зміцненню громадського порядку, особливо у воєнний і післявоєнний періоди.

І хоча в Україні сьогодні кінний підрозділ поліції функціонує не на весь свій потенціал, для ефективної системи в роботі правоохоронних органів потрібно перейняти досвід інших країн, забезпечити гідне фінансування та провести комплексне реформування всієї системи правоохоронних органів, що дасть змогу покращити їхню оперативність і результативність у забезпеченні громадської безпеки.

Варто зазначити, що функціонування підрозділу кінної поліції в Україні треба розглядати не як створення цього підрозділу, а саме відновлення, оскільки він існував ще з початку ХХ століття.

Досліджуючи й аналізуючи історичний аспект функціонування кінної поліції ще з початку минулого століття, наголосимо, що кінна поліція існувала у Львові 1902 року та складалася з 30 кінних поліції, 49 коней і першого поліцейського собаки Принца, що спричинило паніку серед злочинців і сенсацію серед преси, як повідомляє М. Будзинський [1, с. 89].

Уже під час розгортання подій національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. також піднімалося питання про створення та функціонування Державної Варти й одного з її підрозділів – кінної поліції. Зокрема, варто відмітити акцентування цього питання в роботі уряду П. Скоропадського 1918 року. Ряд архівних документів є підтвердженням того, що кінна поліція в Україні на початку ХХ століття не лише існувала, а й повноцінно функціонувала відповідно до вимог того часу. Наведемо декілька прикладів про структуру та роботу кінної поліції 1918 року.

У процесі розбудови Української Держави, яку очолював П. Скоропадський, надзвичайно важливу роль відігравало зміцнення її внутрішнього становища. Для забезпечення внутрішньої безпеки громадян і підтримання громадського порядку Радою Міністрів Української Держави була видана тимчасова постанова стосовно зміни законів про міліцію та утворення Державної Варти [15, арк. 1-1 зв].

Департамент Державної варти при Міністерстві внутрішніх справ того часу здійснював керівництво Державною Вартою. У містах, за існуючим положенням, на кожні 400 мешканців повинен був припадати один вартовий. Так, наприклад, у таких містах, як Київ та Одеса, нараховувалося по 2 000 вартових. Крім того, у великих містах (Києві, Харкові, Одесі та Миколаєві) були розташовані резервні дивізії кінних вартових по 260 осіб, а в кожному повіті – резервні підрозділи по 100 осіб [12, с. 53].

Найважливіша функція діяльності Державної Варти 1918 року була зосереджена на дотриманні правопорядку. Її важливими підрозділами були кінні сотні – військові частини «для оперативного придушення безладу на місцях», а губернська влада мала забезпечити ці формування кінними, фуражем та обмундируванням. Члени Державної Варти утворювали особливі загони й працювали як приватна охорона. Дослідник І. Ярмошик відмічає, що кошти на їхнє утримання поміщики вносили на рахунок лише повітових старост [16, с. 90].

24 серпня 1918 р. «Державний вісник» опублікував штати державної варти в губерніях, повітах, градоначальствах і на залізницях. Цей документ явно свідчить, що гетьманська влада в наведенні державного порядку розраховувала на сильну місцеву адміністрацію. Наприклад,

уся територія повіту розподілялася на відділи: повітовий (сільський), куди входили, крім волостей, містечка до 30 тис. осіб, і міський. А сама варта ділилась на сільську (кінну) й міську (пішу) [3, с. 35].

На роботу поліції та, зокрема, кінних підрозділів тогочасний уряд виділяв значні кошти Державній Варти. Так, 15 листопада 1918 р. була ухвалена таємна постанова урядом про асигнування 15 000 000 крб на негайні потреби з охорони громадського спокою. Також у листопаді 1918 року були виділені кошти в розмірі 15 000 000 крб і збільшились оклади щодо утримання Державної Варти. Ще 40 000 000 крб виділялось у розпорядження міністра внутрішніх справ, у рахунок сміти 1918 р., на утримання Державної Варти в листопаді-грудні 1918 р. [14, арк. 7, 16, 19].

Досить детально в своїй праці дослідив питання організації структури Збройних сил в Українській Державі 1918 р. учений діаспори М. Плечко, яка вийшла ще в Берліні 1941. Дослідник зазначає, що під час роботи Кабінету Міністрів П. Скоропадського існувала розгалужена система Збройних сил. Існувало й працювало, крім Управління воєнних комунікацій, Управління головного інспектора гармати, Управління автопанцерних військ, Управління радіотелеграфних військ та інших й Управління головного інспектора кінноти, яке очолював ген.-хор. Гернгрос. Водночас у структурі Збройних сил 1918 р. була і Головна шкільна управа, в якій працював і підвідділ піхотних і кіннотних шкіл, який очолював полк. Петрів [9; 10].

Далі в ієрархії структури Збройних сил того часу була й Головна управа ремонту військ, до нього, як зазначає М. Плечко, входив і відділ «запасових кіннотних полків», на чолі якого стояв полк. Митропольський (а від 12 вересня 1918 ген.-хор. Фисенко) [10, с. 29].

Аналізуючи більш детально структуру сухопутних Збройних сил Української Держави П. Скоропадського, відмітимо, що до складу цих військ, як важлива та невід'ємна складова, також входили: 4 кіннотні дивізії, 1 окрема кіннотна бригада, 1 булавний кіннотний полк, 4 запасні кіннотні полки, 1 окрема отаманська кіннотна сотня, 86 кіннотних варткових сотень і спеціально створена ветеринарна служба. Наприклад, до кіннотного полку входило: 4 кіннотні сотні, 1 кулеметна сотня, 1 розвідча чота, 1 зв'язкова чота, 1 технічна чота, 1 санітарна чота, 1 чота сурмачів та 1 полкова валка. І все це функціонувало у 8 армійських корпусах, які відповідали 8 військовим округам: Волинський, Подільський, Одеський, Київський, Чернігівський, Полтавський, Харківський та Січеславський [9, с. 25–31].

Уряд Української Держави 1918 р. добре усвідомлював, що військове забезпечення держави має розпочинатися ще з усвідомлення функції кожного громадянина про обороноспроможність своєї держави в процесі формування патріотичного виховання, яке потрібно започатковувати ще зі школи.

Ще в уряді Української Народної Республіки 1917 року були закладені основи доцільності військової освіти. Завдяки клопіткій роботі громадсько-політичних діячів української діаспори та їхнім працям було досить аргументовано висвітлено питання про високий рівень розвитку українського військового шкільництва, яке існувало саме в Українській Державі 1918 р. Так, про це писали дослідники діаспори, зокрема В. Євтимович, М. Плечко та ін., які присвятили цьому питанню значну увагу [13].

Про важливість кавалерійської (кіннотної) школи в системі військової освіти демонструє додаток, де вказано, які військові школи за проектом Головної Шкільної Управи при Військовому Міністерстві були утворені 1918 року [10, с. 30].

Політика Кабінету Міністрів Української Держави 1918 р. у сфері побудови правоохоронних органів, зокрема поліції, була спрямована на швидке відновлення порядку та стабільності, особливо в умовах політичної нестабільності 1918 року. Було реорганізовано структуру правоохоронних органів, відновлено діяльність міської та земської поліції, створено Державну Варту, яка виконувала функції охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю. Водночас виконання умов Берестейського мирного договору, який був ще укладений за часів УНР, обмежували ефективність цих реформ і спричиняли недовіру серед частини населення. Загалом заходи уряду П. Скоропадського мали прагматичний характер, але через короткотривалість його правління їхня ефективність залишилася неповною.

Як вдало зазначає дослідник О. Сердюков, «спроможність уряду П. Скоропадського реально й об'єктивно стати на шлях внутрішньої стабільності розбудови й легітимації державотворчих процесів на українських теренах являла собою реальність динамічного процесу змін, фундаментальних підходів розбудови суспільних відносин, держави, життєдіяльності її громадян» [11, с. 32].

Висновки. Отже, підрозділ кінної поліції в Україні є не новоствореною структурою, а повноцінним елементом правоохоронної системи держави, який історично відновився у 2000-х роках. Варто зазначити, що лише за умови комплексного підходу, який охоплює навчання кадрів, належне фінансування, модернізацію матеріально-технічної бази й інтеграцію найкращих світових практик, кінна поліція в Україні зможе стати дієвим інструментом забезпечення громадського порядку. Її ефективне використання допоможе не лише в охороні публічних заходів і патрулюванні, а й у зміцненні зв'язку між правоохоронцями та громадянами. Тому відновлення й розвиток цього підрозділу є важливим кроком у розбудові сучасної та ефективної правоохоронної системи України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Будзинський М., Ващук Н. Вивчення міжнародного досвіду та функціональних, ергономічних властивостей, однострою кінної патрульної служби поліції України. *Науково-практичний журнал. Сучасна спеціальна техніка*. 2017. № 3 (50). С. 87–96. URL : file:///C:/Users/Court3/Downloads/ssst_2017_3_15%20(1).pdf
2. Варуниц Л. Роль Королівської канадської кінної поліції в реалізації правоохоронної функції держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми : тези конференції*. Харків, 2017. С. 33–36. URL : <https://surl.li/egqqan>
3. Даниленко Ю. Організаційна структура та функції Державної Варти як органу охорони правопорядку в Українській Державі (29 квітня 1918 р. – 14 грудня 1918 р.). *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Право*. Ужгород : Гельветика, 2012. Вип. 19, ч. 1. С. 33–37. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsru/bitstream/lib/16892/1/Організаційна%20структура%20та%20функції%20державної%20варті.pdf>
4. Євтимович В. Українське військове шкільництво в 1918 р. *Нація в поході* (двотижневик, орган української державницької думки). Берлін, 1940. Ч. 3–4 (20–21). С. 17–20. 29 квітня.
5. Євтимович В. Українське військове шкільництво в 1918 р. *Нація в поході* (двотижневик, орган української державницької думки). Берлін, 1940. Ч. 11–12 (28–29). С. 18–22. 29 серпня.
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII (зі змінами від 16.08.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
7. Калашник М. Уроки охоронної концепції Гетьмана Скоропадського. *Право і суспільство (серія філософські, теоретико-історичні аспекти держави і права)*. 2012. № 1. С. 17–20. URL : file:///C:/Users/Court3/Downloads/Pis_2012_1_6.pdf
8. Мітенко Т. Королівська канадська кінна поліція: основні положення функціонування системи та оцінка її ефективності. Тези науково-практичної конференції, м. Одеса, 22–23 липня 2022 р. Одеса, 2022. С. 81–84. URL : file:///C:/Users/Court3/Downloads/20-Chapter%20Manuscript-753-1-10-20230115.pdf
9. Плечко М. Організація Збройних Сил Української Гетьманської Держави 1918 р. *Нація в поході* (двотижневик, орган української державницької думки). Берлін, 1941. Ч. 5–6 (46–47). С. 23–32. Травень.
10. Плечко М. Організація Збройних Сил Української Гетьманської Держави 1918 р. *Нація в поході* (двотижневик, орган української державницької думки). Берлін, 1941. Ч. 9–10 (50–51). С. 25–31. Липень.
11. Сердюков О. Державно-правова реальність легітимації державної влади у часи гетьманства Павла Скоропадського. *Legal Bulletin*. 2024. № 4 (14). С. 31–34. URL : <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/494/436> ; DOI 10.31732/2708-339X-2024-14-A4
12. Ухач В., Ухач А., Ухач В. Державна варта в системі розбудови правоохоронних органів Української Держави Павла Скоропадського. *Актуальні дослідження правової та історичної науки : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. Тернопіль, 2021. Вип. 32. С. 52–56. URL : https://www.lex-line.com.ua/data/downloads/file_1622571412.pdf#page=52

13. Хоменко О. Роль дослідників української діаспори у вивченні питання військового шкільництва під час правління уряду Української Держави 1918 р. *Закордонне українство: від дослідження історії до прогнозу розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 26 квітня 2024 р. К. : ТОВ «Геопринт», 2024. С. 235–238. URL : <https://shorturl.at/PB8fD>

14. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, м. Київ (ЦДАВО), ф. 1064, оп. 1, спр. 92. Постанова Ради Міністрів Української Держави про асигнування коштів на заходи по охороні громадського порядку; на організацію та утримання Південної Армії; на видатки по утриманню Українського козацтва; на таємні видатки; Міністру торгу і промисловості на купівлю військового спорядження і ін., 1 липня – 10 грудня 1918 р., 31 арк.

15. ЦДАВО ф. 1064, оп. 1, спр. 78. Тимчасова постанова Ради Міністрів Української Держави про зміну існуючих законів про міліцію і утворення Державної варти, 18 травня – 5 червня 1918 р., 6 арк.

16. Ярмошик І. Місцеві органи влади Волинської губернії в період Гетьманату Павла Скоропадського (травень-грудень 1918 року). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Історія, економіка, філософія»*. К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. Вип. 11–12. С. 88–95.

REFERENCES

1. Budzyns'kyi M., Vashchuk N. (2017). Vyvchennya mizhnarodnoho dosvidu ta funktsional'nykh, erhonomichnykh vlastyvostry, odnostroyu kinnoyi patrol'noyi sluzhby politysiy Ukrainy. *Naukovo-praktychnyy zhurnal. Suchasna spetsial'na tekhnika*. № 3 (50). Pp. 87–96. URL : [file:///C:/Users/Court3/Downloads/sst_2017_3_15%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Court3/Downloads/sst_2017_3_15%20(1).pdf) [in Ukrainian].

2. Varunts L. (2017). Rol' Korolivs'koyi kanads'koyi kinnoyi politysiy v realizatsiyi pravookhoronnoyi funktsiyi derzhavy. *Pravookhoronna funktsiya derzhavy: teoretyko-metodolohichni ta istoryko-pravovi problemy* : Tezy konferentsiyi, Kharkiv. Pp. 33–36. URL : <https://surl.li/egqqan> [in Ukrainian].

3. Danylenko Yu. (2012). Orhanizatsiyna struktura ta funktsiyi Derzhavnoyi Varty yak orhanu okhorony pravoporyadku v Ukrayins'kiy Derzhavi (29 kvitnya 1918 r. – 14 hrudnya 1918 r.). *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu : seriya: Pravo*. Uzhhorod : Hel'vetyka. Vyp. 19. № Ch. 1. Pp. 33–37. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/16892/1/Організаційна%20структура%20та%20функції%20державної%20варті.pdf> [in Ukrainian].

4. Yevymovych V. (1940). Ukrayins'ke viys'kove shkil'nytstvo v 1918 r. *Natsiya v pokhodi* (dvotyzhnevyy, orhan ukrayins'koyi derzhavnyts'koyi dumky). Berlin. Ch. 3–4 (20–21). Pp. 17–20. 29 kvitnya [in Germany].

5. Yevymovych V. (1940). Ukrayins'ke viys'kove shkil'nytstvo v 1918 r. *Natsiya v pokhodi* (dvotyzhnevyy, orhan ukrayins'koyi derzhavnyts'koyi dumky). Berlin. Ch. 11–12 (28–29). Pp. 18–22. 29 serpnia [in Germany].

6. Pro Natsional'nu politysiyu : Zakon Ukrayiny [On information : Law of Ukraine] vid 02.07.2015 № 580-VIII (zi zminamy vid 16.08.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].

7. Kalashnyk M. (2012). Uroky okhoronnoyi kontseptsiyi Het'mana Skoropads'koho. *Pravo i suspil'stvo (seriya filosof's'ki, teoretyko-istorychni aspekty derzhavy i prava)*. № 1. Pp. 17–20. URL : file:///C:/Users/Court3/Downloads/Pis_2012_1_6.pdf [in Ukrainian].

8. Mitenko T. (2022). Korolivs'ka kanads'ka kinna politysiya: osnovni polozhennya funktsionuvannya systemy ta otsinka yiyi efektyvnosti. Tezy naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, m. Odesa, 22–23 lypnya. Odesa. Pp. 81–84. URL : <file:///C:/Users/Court3/Downloads/20-Chapter%20Manuscript-753-1-10-20230115.pdf> [in Ukrainian].

9. Plechko M. (1941). Orhanizatsiya Zbroynykh Syl Ukrayins'koyi Het'mans'koyi Derzhavy 1918 r. *Natsiya v pokhodi* (dvotyzhnevyy, orhan ukrayins'koyi derzhavnyts'koyi dumky). Berlin. Ch. 5–6 (46–47). Pp. 23–32. Traven' [in Germany].

10. Plechko M. (1941). Orhanizatsiya Zbroynykh Syl Ukrayins'koyi Het'mans'koyi Derzhavy 1918 r. *Natsiya v pokhodi* (dvotyzhnevnyk, orhan ukrayins'koyi derzhavnyts'koyi dumky). Berlin. Ch. 9–10 (50–51). Pp. 25–31. Lypen' [in Germany].
11. Serdyukov O. (2024). Derzhavno-pravova real'nist' lehitymatsiyi derzhavnoyi vlady u chasy het'manstva Pavla Skoropads'koho. *Legal Bulletin*. No 4 (14). Pp. 31–34. URL : <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/494/436> : DOI 10.31732/2708-339X-2024-14-A4 [in Ukrainian].
12. Ukhach V., Ukhach A. & Ukhach V. (2021). Derzhavna varta v systemi rozbudovy pravookhoronnykh orhaniv Ukrayins'koyi Derzhavy Pavla Skoropads'koho. *Aktual'ni doslidzhennya pravovoyi ta istorychnoyi nauky* : materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsiyi. Vyp. 32. Pp. 52–56. Ternopil'. URL : https://www.lex-line.com.ua/data/downloads/file_1622571412.pdf#page=52 [in Ukrainian].
13. Khomenko O. (2024). Rol' doslidnykiv ukrayins'koyi diaspyry u vyvchenni pytannya viys'kovoho shkil'nytstva pid chas pravlinnya uryadu Ukrayins'koyi Derzhavy 1918 r. *Zakordonne ukrayinstvo: vid doslidzhennya istoriyi do prohnozu rozvytku* : materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, m. Kyiv, 26 kvitnya 2024 r. K. : TOV «Heoprynt». Pp. 235–238. URL : <https://shorturl.at/PB8fD> [in Ukrainian].
14. Tsentral'nyy derzhavnyy arkhiv vyshchykh orhaniv vlady ta upravlinnya Ukrainy, m. Kyiv (TSDAVO), f. 1064, op. 1, spr. 92. Postanovy Rady Ministriv Ukrayins'koyi Derzhavy pro asyhnuvannya koshtiv na zakhody po okhroni hromads'koho porядku; na orhanizatsiyu ta utrymannya Pivdennoyi Armii; na vydatky po utrymannyu Ukrayins'koho kozatstva; na tayemni vydatky; Ministru torhu i promyslovosti na kupivlyu viys'kovoho sporyadzhennya i in., 1 lypnya – 10 hrudnya 1918 r., 31 ark. [in Ukrainian].
15. TSDAVO f. 1064, op. 1, spr. 78. Tymchasova postanova Rady Ministriv Ukrayins'koyi Derzhavy pro zminu isnuyuchykh zakoniv pro militsiyu i utvorennya Derzhavnoyi varty, 18 travnya – 5 chervnya 1918 r., 6 ark. [in Ukrainian].
16. Yarmoshyk I. (2006). Mistsevi orhany vlady Volyns'koyi huberniyi v period Het'manatu Pavla Skoropads'koho (traven'-hruden' 1918 roku). *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho linhvistychnoho universytetu. Seriya «Istoriya, ekonomika, filosofiya»*. K. : Vyd. tsentr KNLU. Vyp. 11–12. Pp. 88–95 [in Ukrainian].

Додаток

Військові школи за проектом Головної Шкільної Управи при Військовому Міністерстві в 1918 р.		
№	Назви навчальних закладів	Міста, в яких розташовувалися
1.	Піші школи	Київ, Полтава, Чугуївка та Одеса
2.	Кавалерійська (кіннотна) школа	Єлисаветград
3.	Інженерна школа	Київ
4.	Гарматна (одна польово-гарматна та одна важко-гарматна) школа	Перша в Києві, друга, відповідно, в Одесі
5.	Воєнна Академія	Київ
6.	Воєнна Політехніка	Київ
7.	Кадетські корпуси	Київ, Полтава, Суми та Одеса
8.	Авіаційні, залізничні, хімічні та електротехнічні школи	У різних містах України
9.	Інструкторська школа старшин	Київ
10.	Старшинська залізнична школа	Київ
11.	Старшинська зв'язкова школа	Київ
12.	Інструкторська школа підстаршин	Київ

Джерело: с. 30 [10].

O. O. Khomenko. RESTORATION OF THE MOUNTED POLICE UNIT AS A COMPONENT OF UKRAINE'S LAW ENFORCEMENT SYSTEM: HISTORICAL AND LEGAL ASPECT

This article addresses the issue of restoring and operating the mounted police unit in Ukraine, viewed through the lens of historical and legal aspects. It highlights that the post-war reconstruction of Ukraine will require an effective system for ensuring public order, especially in the context of rebuilding cities, rural areas, and regions affected by destruction and landmines.

One of the key aspects of this reform could be the reintroduction of restored police units, particularly mounted police, which play a crucial role in many countries worldwide, such as Canada, the United Kingdom, the United States, and others. Their effectiveness has been proven in maintaining public order, controlling mass events, patrolling areas with challenging terrain, providing rapid response in zones where the use of motor vehicles is limited, and, equally importantly, fostering public trust in law enforcement agencies.

Adopting such experience could become a significant step in reforming Ukraine's modern, mobile, and effective law enforcement system. In addition to financial considerations and the challenge of clearing Ukraine's territory of mines, a well-structured and fully staffed system, including mounted patrol services, will play a crucial role in this reform.

Key words: *mounted police, P. Skoropadskyi's government, historical and legal aspect, law enforcement agencies, post-war reconstruction.*